

Snijder-Hazelhoff

constaterende dat:

- voor de retribueerbare VWA-activiteiten nog altijd niet 100% kostendekkende tarieven zijn voorgeschreven;
- de werkzaamheden van de VWA nog altijd deels met steun van de overheid worden gefinancierd;

van mening dat de sector de kosten voor eigen rekening moet nemen en steun van de overheid hier niet op zijn plaats is;

verzoekt de regering, versneld toe te werken naar 100% kostendekkende retributieregelingen voor retribueerbare VWA-activiteiten die op 1 maart 2008 van kracht zijn geworden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Polderman en Van Velzen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 253 (26991).

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. Ik vervang de heer Atsma. Mijn excuses voor het feit dat ik te laat was. Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat slachterijen, uitsnijderijen en verwerkers in de (pluimvee)vlees- en eierensector te kampen hebben met de huidige economische crisis;

overwegende dat de Europese Commissie op korte termijn rapporteert over haar onderzoek naar de opbouw van het retributiestelsel in de diverse lidstaten;

constaterende dat de uitwerking om te komen tot kostendekkendheid en het niet volledig op orde zijn van de efficiency bij VWA leiden tot een disproportionele stijging van de lasten voor het pluimveehouderij-bedrijfsleven;

verzoekt de regering, de tarieven voor pluimvee-slachterijen in 2009 aan te laten sluiten bij de gemiddelde tariefstelling van het gehele bedrijfsleven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Koopmans. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 254 (26991).

Minister **Verburg**: Voorzitter. Ondanks het feit dat wij net Pasen hebben gehad, conformeer ik mij graag aan uw kerstregime. Dat betekent dat ik direct overga tot een beoordeling van de moties die zijn ingediend.

Ik begin met de motie van het lid Snijder-Hazelhoff. Daarin wordt de regering verzocht niet over te gaan tot een verhoging van de retributietarieven per 1 juli 2009, voordat er in ieder geval een plan is om de efficiency van de werkzaamheden van de VWA te verbeteren en de opbouw van de kosten transparant te maken. Het is noodzakelijk om per 1 juli een volgende stap te maken richting kostendekkendheid. De transparantie is aanwezig. Die is ook uitgelegd en toegelicht aan het bedrijfsleven. Wij zullen over de transparantie in de tweede helft van mei publiceren op de website. Om te komen tot kostendekkendheid in 2011 – een heldere afspraak die wij gemaakt hebben – is het niet doenlijk en ook niet van belang om nu te zeggen dat wij alles bevrozen. Dat doen wij niet. De kosten gaan omhoog, wij werken richting kostendekkendheid en wij werken aan de transparantie. Dit betekent dat ik het aannemen van deze motie ontraad.

Ik kom bij de motie van de heer Polderman, waarin de regering verzocht wordt om versneld toe te werken naar 100% kostendekkende retributieregelingen. Ook het aannemen van deze motie ontraad ik, omdat dit nu juist weer het andere eind van het spectrum is. Wij werken naar kostendekkendheid in 2011. Dat is fair voor het bedrijfsleven. Daarvoor moeten nog de nodige stappen worden gezet, maar het lijkt mij, zeker in deze tijd, niet gewenst om dat versneld te doen.

In de motie die werd ingediend door de heer Koopmans, wordt de regering verzocht om de tarieven voor pluimveeslachterijen in 2009 aan te laten sluiten bij de gemiddelde tariefstelling van het gehele bedrijfsleven. Ik ben mij bewust van de sterke tariefstijging voor deze sector en begrijp ook de zorgen van pluimvee-slachterijen. De tarieven van de pluimveeslachterijen blijven echter, ondanks deze voorgestelde verhoging, behoren tot de laagste van de Voedsel en Waren Autoriteit, zoals ik ook al eerder heb gezegd in mijn antwoorden op vragen bij brief van 20 april. Dat was dus eergisteren. Uitstel kost geld en leidt dus tot aanvullende tekorten bij de Voedsel en Waren Autoriteit. Wij hebben de afspraak dat de Voedsel en Waren Autoriteit in 2011 volledig zal zijn gebaseerd op kostendekkende en transparante tarieven. Dat is de reden dat ik ook het aannemen van deze motie moet ontraden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij zullen deze moties morgen in stemming brengen.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 16 en 22 april 2009 over **het vierde actieprogramma Nitraatrichtlijn**.

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. Wij hebben een belangrijk overleg gehad over het Nitraatactieplan en de derogatie die Brussel voornemens is aan Nederland te geven. Er zijn nog vier punten overgebleven. Mijn collega Snijder-Hazelhoff zal samen met mij een motie indienen over de punten die te maken hebben met de uitrijperiode. Collega Van der Vlies zal komen met een punt met betrekking tot verwerkte mest. Ik heb ook zelf twee moties die ik wil voorlezen.

Koopmans

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het organischestofgehalte essentieel is voor de bodemvruchtbaarheid;

overwegende dat afname van de bodemvruchtbaarheid kan leiden tot tal van milieurisico's door verhoogde uitspoeling, meer opbrengstrisico's, een hogere ziektegevoeligheid, een hogere stofgevoeligheid en vraag om meer inzet van chemische middelen;

verzoekt de regering, fosfaatnormen op bouwland met 10 kg fosfaat te verruimen ten behoeve van het gebruik van bodemverbeteraars, te weten betacal, champost, dikke fractie uit mestbewerking en -verwerking, vaste stromest en compost,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Koopmans. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 137 (28385).

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. De minister van LNV en de minister van VROM weten dat wij in deze Kamer al jaren spreken over het dieper meten dat volgens de richtlijnen van Brussel mogelijk is. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het enkele jaren duurt voordat effecten van beleidsmaatregelen op de waterkwaliteit waarneembaar zijn en dat de resultaten van het derde actieprogramma Nitraatrichtlijn (lopend tot en met 2009) voor een groot deel pas in de periode 2010-2015 beschikbaar zullen komen;

overwegende dat Brussel toestaat om op een grotere diepte (tot vijf meter) te toetsen op voldoen aan de waarde van 50mg/l nitraat;

constaterende dat tussen de huidige meetdiepte en de vier meter daaronder het nitraatgehalte in het grondwater afneemt;

constaterende dat in de periode 1992-2007 het nitraatgehalte in het grondwater onder landbouwpercelen sterk is gedaald evenals de eutrofiëring van het oppervlaktewater;

van mening dat het hanteren van de huidige meetdiepte van slechts de bovenste meter van het grondwater leidt tot een oneerlijke behandeling van de Nederlandse agrariërs;

verzoekt de regering, ter voorbereiding van het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn modelmatig de afname in nitraatconcentratie in beeld te brengen en naast de eerste meter ook in de tweede tot de vijfde meter te meten en deze resultaten te gebruiken voor het derogatieverzoek van het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Koopmans. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 138 (28385).

De heer **Waalkens** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben in twee uitgebreide termijnen gesproken over het vierde actieprogramma nitraat. Op het punt van de uitrijperiode willen wij een motie indienen om niet het risico te lopen dat wij de derogatie in Brussel verspelen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het van belang is, de milieudruk van nitraat en fosfaat, veroorzaakt door het toedienen van mineralen uit mest, terug te dringen;

constaterende dat er nu een vierde actieprogramma voorligt waarin een aantal noodzakelijke aanscherpingen wordt voorgesteld;

constaterende dat er met betrekking tot de uitrijperiode van mest op zand- en lössgronden voorgesteld wordt, deze uitrijperiode te verkorten met de maand augustus;

overwegende dat de mest zo veel mogelijk in het groeiseizoen moet kunnen worden aangewend;

overwegende dat het verkorten van de uitrijperiode met name met de maand augustus voor de zand- en lössgronden leidt tot het toedienen van grote porties mest per keer;

verzoekt de regering, opnieuw in overleg met de Europese Commissie te gaan om de uitrijperiode voor zand- en lössgronden bij te stellen in die zin dat de uitrijperiode loopt van 15 februari tot 1 september en de Kamer te informeren over het resultaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Waalkens. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 139 (28385).

Mevrouw **Snijder-Hazelhoff** (VVD): Voorzitter. Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat kortere uitrijperiodes voor bepaalde delen van Nederland erg knellend en milieukundig discutabel zijn omdat agrariërs daardoor mogelijk dierlijke mest gaan vervangen door kunstmest in de laatste groeizame maanden;

overwegende dat de Nitraatrichtlijn ruimte biedt voor het leveren van maatwerk;

constaterende dat ondernemers de tijd nodig hebben om de extra benodigde mestopslag te realiseren;

verzoekt de regering, de uitrijperiodes voor gras- en bouwland op de periodes die gelden in 2009, te behouden voor de gehele periode van het vierde actieprogramma Nitraatrichtlijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Snijder-Hazelhoff en Koopmans. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 140 (28385).

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Ik dien de volgende motie mede namens collega Koopmans in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat invulling van derogatie de verduurzaming van de veehouderij kan bevorderen;

overwegende dat aandacht voor de mineralenverhouding en de werkingscoëfficiënt van producten essentieel is voor behoud van de bodemvruchtbaarheid en de Nederlandse agrarische sector;

constaterende dat mestbewerking en -verwerking kan bijdragen aan verbetering van de mineralenbenutting en verbetering van de milieukwaliteit;

van mening dat uitzicht op het meetellen van producten afkomstig uit mestbewerking en -verwerking bij derogatie stimulerend kan werken;

verzoekt de regering om binnen het derogatieverzoek alvast de mogelijkheid te creëren voor mestbewerkings-

en -verwerkingsproducten welke een gunstige N/P-verhouding en een hoge werkingscoëfficiënt hebben en zodoende een extra stimulans te creëren voor de pilots mestbewerking en -verwerking,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Vlies en Koopmans. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 141 (28385).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister **Verburg**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor de inbreng in derde termijn. Vanwege het kerstregime zo vlak na Pasen zal ik mij beperken tot het ingaan op de ingediende moties.

In de motie op stuk nr.137, ingediend door de heer Koopmans, wordt de regering verzocht de fosfaatnormen op bouwland met 10 kg fosfaat te verruimen ten behoeve van het gebruik van bodemverbeteraars, te weten betacal, champost, dikke fractie uit mestbewerking en -verwerking, vaste stromest en compost. Wij hebben hierover vanmorgen uitvoerig met elkaar van gedachten gewisseld. Een verzoek van Nederland om de fosfaatnorm op te hogen, ook als dat slechts voor enkele gebieden is, is moeilijk te onderbouwen. Het is ook niet nodig. Een en ander betekent dat er opnieuw moet worden onderhandeld. Ik acht eerlijk gezegd de kans op succes nihil. Dat is de reden waarom ik deze motie ontraad.

In de motie op stuk nr. 138, eveneens ingediend door de heer Koopmans, wordt de regering verzocht om ter voorbereiding van het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn modelmatig de afname in nitraatconcentratie in beeld te brengen en naast de eerste meter ook in de tweede tot de vijfde meter te meten en deze resultaten te gebruiken voor het derogatieverzoek van het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn. Tot nu toe is de invulling door het meten in de bovenste meter van het grondwater gebeurd. Die aanpak is wetenschappelijk gevalideerd. Op 2 meter en 5 meter is die toepassing bijzonder kostbaar. Wij hebben dat vanmorgen nog met elkaar gewisseld. Ik ben bereid om de uitkomsten van modelmatig berekende afnames en de uitgevoerde studie te betrekken bij de onderhandelingen voor het vijfde nitraatactieprogramma. Ik heb geen behoefte aan nieuwe, dure metingen. Ik laat op dit punt het oordeel van de Kamer.

In de motie op stuk nr. 139 van de heer Waalkens, wordt de regering verzocht opnieuw in overleg te treden met de Europese Commissie om de uitrijperiode voor zand- en lössgronden bij te stellen, in die zin dat de uitrijperiode van 15 februari tot 1 september wordt opgerekt, en de Kamer te informeren over het resultaat. Ik heb vanmorgen aangegeven dat ik mij zou willen inzetten voor het met twee weken naar achteren verschuiven van de uitrijperiode. Echter, een verlenging van de totale periode waarin uitrijden is toegestaan acht ik ongewenst. De gebruiksvoorschriften vormen een essentieel onderdeel van het akkoord met de EU. Ik heb vanmorgen aangegeven, net als in eerste termijn, dat over het voorstel zoals het nu ter tafel ligt scherp is

Verburg

onderhandeld. Daar zit een heel goede, tevens fragiele balans in. Ik zou niet graag zien dat die balans teniet wordt gedaan, met alle mogelijke risico's van dien voor ons derogatieverzoek van 250 kilogram, dat er mag zijn. Daarvoor moet de Commissie wel een voorstel doen. Deze zal voor een verlenging van de uitrijperiode dan ook compensatie elders in het actieprogramma vragen. Daarmee komen wij terecht in een onzeker heronderhandelingsproces. Daarom ontraad ik deze motie.

Ik kom toe aan de motie op stuk nr. 140 van de leden Snijder-Hazelhoff en Koopmans. Het met een maand inkorten van het uitrijden van mest is echt een van de belangrijkste gebruiksvoorschriften in het vierde actieprogramma, iets wat ik in eerste termijn en ook vandaag heb aangegeven. Deze maatregel beoogt de uitspoeling verder te verkleinen en het aanwenden van mest landbouwkundig doelmatiger te maken. Dat is precies vastgelegd in het vierde actieprogramma, en dat is gewisseld en uitonderhandeld met de Commissie. Het schrappen van deze maatregel in het vierde actieprogramma – daar komt de motie eigenlijk op neer – zal de vraag oproepen hoe Nederland dan hetzelfde effect wil bereiken op een andere manier. Ik zie geen alternatieve maatregel die even effectief en even goed te realiseren is als het inkorten van de uitrijtijden. Ik wijs op het risico dat met deze motie is verbonden voor ons derogatieverzoek. Daarom ontraad ik ook deze motie.

Ik kom toe aan de motie op stuk nr. 141 van de leden Van der Vlies en Koopmans. Ik heb vanmorgen voldoende duidelijk gemaakt hoe enthousiast de ondernemers zijn die de pilot aandragen. Ik heb vanmorgen ook gezegd dat ik hoop dat naast de vier toegelaten pilots er nog ten minste vijf en wellicht zes andere pilots komen, die het in zich hebben om in Brussel de overtuiging te doen postvatten dat de Nederlandse aanpak van mestbewerking zodanig goed is dat deze bewerkte mest ook het etiket van "kunstmest" kan krijgen. Dan kunnen wij van bewerkte mest het nieuwe goud maken. Het betekent niet alleen een geweldig belangrijk resultaat voor Nederland in het kader van het oplossen van wat hier en daar wordt beleefd als een hoofdpijndossier, ook kan het internationaal gezien van grote betekenis zijn voor die landen waar de bodemvruchtbaarheid wordt geschaad door een gebrek aan mineralen en met name fosfaten. Ik heb toegezegd deze pilots in Brussel te bepleiten en ik hoop echt, dat daarvoor nog deze kabinetsperiode nog een goedkeuringsstempel van Brussel komt. Brussel is naar aanleiding van een bedrijfsbezoek behoorlijk onder de indruk van de serieuze aanpak van Nederland. Ik heb de heer Van der Vlies toegezegd dat ik mij daar in Brussel actief voor zal inzetten. Hoe sneller, hoe beter.

De vraag is gesteld om dat in te bouwen in de derogatie. Bezint eer ge begint, want de ervaring in België leert dat deze wens het binnenhalen van de derogatie aanzienlijk bemoeilijkt. Het zal leiden tot veel extra vragen van de commissie en andere lidstaten in het Nitraatcomité. Er is een grote kans op extra voorwaarden aan de derogatie en daardoor wordt zij ook minder aantrekkelijk voor veehouders. Om die reden waarschuw ik de heer Van der Vlies ervoor dit niet te doen. Hij weet dat hij in mij een geweldige voorstander heeft van het promoten van dit soort pilots. Ik ben er stellig van overtuigd dat deze pilots hun eigen weg zullen vinden. Met onze begeleiding en de inzet van een aantal ondernemers hebben zij een grote kans van slagen. Als

wij die kans bevorderen ben ik ervan overtuigd, dat dit een geweldige bijdrage zal leveren aan het realiseren van de doelen van het vierde actieprogramma. Maar laten wij de kansen op het derogatieverzoek daarmee niet belasten. Dat is de reden waarom ik aanvaarding van deze motie ontraad.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Met het eerste deel van het betoog van de minister over deze motie ben ik natuurlijk zeer content. Ik ken haar enthousiasme en daar spreek ik ook graag mijn vertrouwen in uit. Maar het haakje dat wij in het derogatieverzoek maken voor de positieve effecten – zo die er zullen komen binnen de looptijd van dit programma – geeft alleen maar wat in de richting van Brussel en het vraagt niets terug. Ik begrijp dan ook helemaal niet waarom dat nu voor de inwilliging van het derogatieverzoek een hobbel zou moeten betekenen. Misschien zie ik iets over het hoofd, maar dan wil ik er graag over geïnformeerd zijn.

Minister **Verburg**: Naar mijn mening is deze motie in die zin overbodig dat op het moment dat die pilots bewijzen dat ver- en bewerkte mest kan worden aangeduid als "kunstmest" en ook die Brusselse erkenning krijgen, zij hun eigen weg zullen vinden. Brussel is zeer goed op de hoogte van onze inzet, ons enthousiasme maar ook onze ambitie ter zake en wel op een zodanige manier dat op het moment dat het zo ver is en er aanleiding zou zijn om een verbinding te maken tussen dat dossier en de uitvoering van het vierde actieprogramma, dat moment altijd gevonden zal worden. Met deze toezegging zou ik de heer Van der Vlies willen vragen zijn motie in te trekken. Hij zal mij er op elk moment aan houden. Zo ver ken ik hem. Ik reken er ook op maar de heer Van der Vlies kan er ook op rekenen dat ik eerder bij de Kamer ben dan dat de Kamer op het idee komt om mij ter verantwoording te roepen. Op dit dossier doe ik niets liever dan verantwoorden wat wij op dit punt hebben gedaan. Derhalve ontraad ik de motie op dit moment. Als men let op mijn inzet, zie ik de motie dan ook als overbodig.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik dank de minister voor haar adviseringen. Ik stel voor, de moties morgenmiddag in stemming te brengen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enige ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **speddebat** over **de afspraken van de minister voor WWI met de beoogde nieuwe voorzitter van Aedes**.

De **voorzitter**: Ik heet welkom de minister voor WWI. Wij zitten krap in de tijd. Er is anderhalf uur beschikbaar. Dus ik verzoek eenieder dit debat wat voorspoedig in te zetten.

□

De heer **Jansen** (SP): Dat is een zware verantwoordelijkheid, voorzitter. Ik doe mijn best.